

Nr 692

Av herr **Jönsson** i Ingemarsgården **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 81, angående anslag till industriell verksamhet i Töre kommun.

(Lika lydande med motion nr 581 i Första kammaren)

I proposition nr 81 begär Kungl. Maj:t att för inlösen av aktierna i Törefors AB skall anvisas 862 000 kronor under kapitalbudgeten för budgetåret 1961/62. Vidare hemställes om ytterligare kapitalinsats om tillsammans 3,8 miljoner kronor i form av lån och bidrag till samma företag för etablering av mineralullsplatttillverkning.

Sysselsättningsläget inom Töre kommun, där Törefors AB har sin verksamhet förlagd, har alltsedan början av 1950-talet varit ytterst besvärande.

Den främsta orsaken härtill var att det då privatägda sågverksföretaget, Törefors AB, som var det dominerande företaget i kommunen, till följd av minskande råvarutillgång och stora betalningssvårigheter beslöt sig för att upphöra med driften fr. o. m. årsskiftet 1953/54.

Bolaget sysselsatte vid denna tid mer än 200 man. I syfte att lösa det svåra arbetslöshetsproblem som denna företagsnedläggelse kunde befaras medföra tillsattes den s. k. Töreutredningen som sedermera föreslog att Törefors AB skulle övertagas av AB Statens skogsindustrier. Detta skedde genom riksdagsbeslut 1955. Ett år tidigare hade statsmakterna, också då i syfte att lindra sysselsättningssvårigheterna inom Töre kommun, lämnat kreditstöd till två andra företag inom kommunen. Både dessa två företag och det nu aktuella Törefors AB har trots det statliga stödet tvingats begränsa sin verksamhet i avsevärd omfattning och sysselsätter i dag långt färre arbetare än tidigare. Ett av företagen har f. ö. efter finansiella svårigheter övergått till annan ägare.

Nu har det dessutom visat sig att driften vid Törefors AB har gått med årliga driftunderskott, och styrelsen för ASSI har tvingats varsla om driftnedläggelse. För att återigen söka möjliggöra bevarad sysselsättning föreslås i propositionen att företaget dels skall övertagas direkt av staten, dels att sågverksdriften skall ersättas med tillverkning av mineralullsplattor.

Det är givetvis synnerligen önskvärt att den ytterligare försämring av arbetstillgången som skulle uppstå ifall Törefors AB nu helt nedlades kan undvikas. Vi vill därför inte motsätta oss den av departementschefen före-

slagna åtgärden. Det måste emellertid konstateras att förslaget om den nya fabrikationen är bristfälligt underbyggt med drifteknomiska kalkyler. Avsättningsmöjligheterna förefaller ovissa och är svåra att bedöma, då någon egentlig marknadsundersökning inte företagits.

Det är självfallet otillfredsställande att riksdagen vid sitt ställningstagande till detta förslag inte har tillgång till sådant utredningsmaterial som kan ligga till grund för en saklig bedömning huruvida just denna form av statligt stöd är den med hänsyn till arbetslöshetssituationen mest effektiva. För framtiden måste man se frågeställningar som dessa i ett vidare perspektiv.

De problem man haft att brottas med i Töre kommun kan knappast sägas vara utmärkande endast för denna kommun utan måste ses som ett exempel på den typ av svårigheter som kan uppstå för näringslivet på platser med ensidigt näringsliv och de geografiska och klimatologiska förhållanden som är för handen i Norrbottens län.

Med hänsyn till folkökningen i Norrbotten är dessa risker och svårigheter särskilt allvarliga i detta län, och töreproblemet kan därför i viss mån sägas vara ett norrbottensproblem. Dessa synpunkter understrykes ytterligare av gjorda beräkningar om den väntade befolkningsutvecklingen. Det vore därför enligt vår mening önskvärt, att man bl. a. med ledning av erfarenheterna från Töre och andra håll gjorde en hela länet omfattande kartläggning av näringslivets betingelser, innefattande även en översikt av tidigare utredningsresultat, som kunde tjäna till ledning för en differentierad och räntabel näringsverksamhet. Med hjälp av en sådan allmän översyn bör det bli lättare att förutse och förebygga kriser av det slag som nu uppstått i Törefors.

Det synes oss ändamålsenligt att en kartläggning av här skisserad art företages i nära samarbete med arbetsmarknadsutredningen, som har till uppgift att företa en allmän översyn av sysselsättningspolitiken.

Under hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 81 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en kartläggning av näringslivets betingelser i Norrbottens län, bl. a. mot bakgrunden av den väntade befolkningsutvecklingen, som kan tjäna till ledning för en ekonomiskt lönande och differentierad näringsverksamhet och underlätta förebyggande och avhjälpande av kriser av den art som nu uppstått i Töre.

Stockholm den 5 april 1961

Elias Jönsson
i Ingemarsgården

Mac P. Hamrin
i Kalmar

Sigvard Larsson

Erik Tobé

M. Berglund